

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Financieel Arrangement Kinderdijk
Zaaknummer	:	1121305
Portefeuillehouder	:	Wethouder Arco Bikker
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Eric Spaans

Gevraagd: meningsvorming

De gemeenteraad van Molenlanden wordt gevraagd om:

1. een mening te vormen en te geven op het Financieel Arrangement Kinderdijk;
2. dit als opmaat naar besluitvorming op het Financieel Arrangement Kinderdijk in het eerste kwartaal 2022 waarbij de gemeenteraad gevraagd zal worden om het college toestemming te verlenen om het Financieel Arrangement Kinderdijk aan te gaan als onderdeel van de op te stellen Samenwerkingsovereenkomst Kinderdijk.

Inleiding

In opdracht van het Bestuurlijk Platform Kinderdijk is een adviesrapport opgesteld door Twynstra-Gudde over hoe invulling te geven aan het voornemen om te komen tot nieuwe financiële afspraken tussen de gemeente Alblasserdam, Molenlanden en de SWEK (Stichting Werelderfgoed Kinderdijk). Op basis van het adviesrapport is voorliggend Financieel Arrangement Kinderdijk opgesteld. In opmaat naar besluitvorming hierover in het eerste kwartaal 2022 wordt van de gemeenteraad een mening gevraagd op het arrangement.

Eerdere besluiten

- 29 oktober 2019: Raadsbesluit Advies Toekomst Kinderdijk
Vastgesteld is het Advies Toekomst Kinderdijk. Hierin is als onder andere het uitgangspunt geformuleerd dat er een transparant overzicht moet zijn van alle financiële stromen, zodat ieders bijdrage aan het in stand houden van het molengebied zichtbaar is
- 26 mei 2020: Raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Kinderdijk.
Bij de behandeling van dit uitvoeringsprogramma is in uw raad toegezegd dat de kosten die door de gemeente gemaakt worden ten behoeve van het werelderfgoed in principe gedekt moeten worden uit de exploitatie van het gebied en dat geen van de projecten uit het uitvoeringsprogramma gestart worden zonder dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt over de kosten.
- Raadsinformatiebrieven 10 november 2020 en 1 december 2020
Informatie over de over het voornemen om tussen de gemeenten Alblasserdam, Molenlanden en de SWEK te komen tot een herziening van de financiële afspraken. Kennisgeving over de in het Bestuurlijk Platform Kinderdijk afgestemd financiële uitgangspunten

Beoogd effect

Een financieel gezonde exploitatie en bekostiging van het Werelderfgoed Kinderdijk en de opgaven die daarmee samenhangen.

Argumenten

- 1.1. *Het financieel arrangement zorgt voor overzicht*
Het nieuwe financiële arrangement maakt een einde aan de verschillende afspraken tussen de gemeente Alblasserdam, Molenlanden en de SWEK over de onderlinge

financiële relaties en afspraken. Het arrangement draagt bij aan het eenduidiger, eenvoudiger en transparanter maken van de onderlinge financiële verhoudingen. De manier van werken zal ook bijdragen aan het laten groeien van het maatschappelijke vertrouwen in de SWEK en gemeenten, omdat op een transparante wijze kan worden aangetoond in welke mate en op welke manier de SWEK bijdraagt aan de dekking van de kosten die beide gemeenten maken ten behoeve van het werelderfgoed

1.2. De kracht van het financieel arrangement is de eenvoud

In de bestaande systematiek is het niet eenvoudig om precies aan te geven welke kosten zijn aan te merken als kosten die uiteindelijk uit de exploitatie van de SWEK gedekt moeten worden. Ook ontbreken duidelijke spelregels hoe om te gaan met de bekostiging van de projecten uit het uitvoeringsprogramma. Het nieuwe financiële arrangement verschaft die duidelijkheid wel.

1.3. Het financieel is gebaseerd op eerder opgestelde en gedeelde uitgangspunten

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de uitwerking van het financieel arrangement zijn besproken in het bestuurlijk platform Kinderdijk en eerder met u gedeeld via de Raadsinformatie brieven van november en december 2020. Het financieel arrangement is de uitwerking hiervan.

1.4. Het financieel arrangement houdt rekening met de huidige financiële situatie van de SWEK

In het financieel arrangement is opgenomen dat de SWEK eerst gelegenheid krijgt om de reserves (algemene reserve en de reserve groot onderhoud) weer op peil te brengen. Dit komt uiteraard voort uit de huidige financiële situatie van de SWEK. Het bepalen van de omvang van de reserves en het tempo om deze weer op peil te krijgen is strikt genomen de verantwoordelijkheid van het bestuur en de Raad van Toezicht (RvT) van de SWEK. Inzet, via vastlegging in de op te stellen Samenwerkingsovereenkomst, is dat het Bestuurlijk Platform Kinderdijk (BPK) hierover een adviserende rol krijgt. Immers dan hebben beide gemeenten hun inbreng en inzicht en invloed op de omvang van de na te streven reserves.

1.5. Bij het bepalen van de omvang van de historische kosten is aangesloten bij de principes die binnen de gebiedsontwikkeling bij het verhalen van kosten gangbaar zijn.

Dit principe gaat ervan uit dat alleen de kosten die direct toe te rekenen zijn aan een gebied, worden toegerekend en de kosten die een gemeente moet maken ten behoeve van beleidsbepaling niet worden toegerekend. De historische kosten komen ten laste van een te vormen Kinderdijksfonds. Het genoemde principe is tevens van toepassing op de kosten die beide gemeenten in 2021 hebben gemaakt en de komende jaren nog gaan maken. Voordat beide gemeenten kosten maken vindt overleg plaats tussen de gemeenten en SWEK dat de te maken kosten ten laste van het Kinderdijk fonds worden gebracht. In eerste instantie blijven deze kosten onderdeel van de gemeentelijke begroting en op termijn krijgen de gemeenten deze kosten terug vanuit de bijdrage van SWEK.

1.6 Het financieel arrangement geeft spelregels voor de financiering van projecten

De spelregels zoals in dit arrangement worden vastgelegd, garanderen dat geen project gestart wordt zonder dat daarover tussen betrokken partijen (beide gemeenten en SWEK) duidelijke afspraken zijn gemaakt over de dekking van de kosten en de verdeling van de risico's. Voor de nog te starten (grote) projecten zoals de herontwikkeling van de entreezone en het transferium worden dus aparte begrotingen/businesscase opgesteld, die ook door de raden afzonderlijk moeten worden vastgesteld. Voor de Westrand ligt dat anders, omdat de uitvoering daarvan al is gestart voordat deze spelregels waren vastgesteld. We verwachten zeer binnenkort een voorstel aan de raad voor te kunnen leggen waarin we kunnen laten zien hoe het toepassen van de spelregels uitwerkt in een overeenkomst tussen de SWEK en de gemeente Molenlanden als het gaat om de exploitatie van de Westrand. Ook de gemeente Alblasterdam zal bij het opstellen van de overeenkomst worden meegenomen.

2.1 Het financieel arrangement zal deel gaan uitmaken van de Samenwerkingsovereenkomst Kinderdijk

Aan JBR is opdracht verleend om advies uit te brengen over de governance Kinderdijk. Het opgeleverde adviesrapport is in bespreking bij het Bestuurlijk Platform Kinderdijk. Doelstelling is om de te maken afspraken over de doorontwikkeling van de governance vast te leggen in een Samenwerkingsovereenkomst Kinderdijk. De governance / samenwerkingsovereenkomst zal in het eerste kwartaal 2022 aan de gemeenteraad te bespreking worden voorgelegd. Inziet is om het financieel arrangement en de daarbij te maken afspraken op te nemen in de samenwerkingsovereenkomst.

Kanttekeningen

- 1.1 *De RvT moet zich nog formeel uitspreken*
Het nu voorliggende arrangement heeft ook de instemming van de directeur bestuurder van de SWEK nodig. Alvorens dit mogelijk is zal de RvT van SWEK aan deze instemming haar goedkeuring moeten verlenen. Het financieel arrangement is geagendeerd voor de RvT vergadering van 8 december 2021.
- 1.2 *De benodigde omvang van de reserves en tijdspad voor het op peil brengen is niet concreet in het financieel arrangement opgenomen*
Zodra de SWEK de meerjarenbegroting voor de komende jaren gereed heeft, wordt enigszins duidelijk in welk tempo en op welke manier de reserves weer op peil komen en vanaf welk moment de SWEK gaat bijdragen aan het Kinderdijfonds. Dat bepaalt de snelheid en het tempo waarin de nu al vastgestelde historische kosten en de nog aan het fonds toe te voegen kosten, terugvloeien naar de gemeente. Ongetwijfeld zal die planning de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Inzet is om spelregels vast te leggen waarbij gegarandeerd wordt dat dit niet zonder medeweten van de andere gebeurt en dat de consequenties daarvan altijd duidelijk zijn.
- 1.3 *Het risico bestaan dat de exploitatie van het Werelderfgoed Kinderdijk tegenvalt*
Dit financieel arrangement maakt zichtbaar op welke wijze de gemeente de historisch gemaakte en de nog te maken kosten ten behoeve van de ontwikkeling van Kinderdijk, op termijn gaat 'terug' krijgen uit de exploitatie van het werelderfgoed. Dit is echter geen 100% garantie: er kan van alles gebeuren waardoor die exploitatie minder succesvol is dan iedereen verwacht. Of dat het langer gaat duren om de reserves weer op peil te krijgen.

Extra uitleg bij de kosten

Als gevolg van het nagestreefde financieel herstel van de SWEK vervalt vanaf 2022 de bijdrage van de SWEK aan de gemeente. In de zomernota van 2022 zal indien het financieel arrangement is geformaliseerd het bedrag van de bijdrage - groot € 130.000 per jaar - worden afgeraamd.

Communicatie

De opinie van de gemeenteraad zal worden gecommuniceerd aan de partners in het bestuurlijk platform Kinderdijk.

Vervolgstappen

Uitwerking doorontwikkeling governance resulterend in een samenwerkingsovereenkomst waarover besluitvorming gevraagd zal worden.

Bijlagen:

1. Financieel Arrangement Kinderdijk
2. Adviesrapport TwijnstraGudde inzake Financieel Arrangement Kinderdijk

